

A jászkun szabadság jogi szabályozói II. rész

Szabályalkotó tevékenység a Jászkun kerület községeiben 1702–1745

Az 1682-től önállósuló Jászkun kerület a nádor legfőbb bírósága és saját kapitányainak joghatósága alá került. I. Lipót király még 1682-ben jóváhagyta Hunyadi Mátyás kiváltságlevelét, és megengedte, hogy „*minden következő időkgig tisztjeiket és más bíróikat maguk választthassák és nevezhessék ki maguk közül, akiket akarnak*”. Jogilag megerősített önkormányzatukat 1696-ban a szabad költözési jog, valamint a rév- és vámmmentesség egészítette ki. 1701-ben azonban a király eltörölte az összes kiváltságot, amit a jászkok és kunok az idők során a magyar királyoktól kaptak, s kötelezte őket mindazok teljesítésére, amelyekre az ország más jobbágysai is köteleztettek. Az eltörölt kiváltságok közül kiemelt figyelmet érdemelnek azok, amelyek az eltörlés ellenére a továbbiakban is fel-fel bukkantak: a szabad bíróválasztási, a szabadköltözési, a harmincad-, rév- és vámmmentességi jog. A folyamat betetőzéseként 1702. március 22-én megkötötték az adásvételi szerződés a Német Lovagrenddel s a Jászkun kerület földje és népe földesúri uralom alá került.

A vármegyéktől függetlenedett szabad Jászkun kerület megvásárlása révén a Német Lovagrend teljes földesúri tulajdonjogot nyert, a korona csupán a királyi jogokat tartotta meg, az állami adóztatás és a katonai beszállásolás jogosultságait. Az akció óriási felzúdulást és ellenállást váltott ki, melynek széleskörű megnyilvánulása már a beiktatási ceremóniákon megtörtént, ahol a megjelentek tiltakozásukat szóban és írásban is kifejezték. A beiktatás zavartalan lebonyolítását a Budáról és Egerből kivezényelt katonai alakulatoknak kellett biztosítaniuk. Az adásvétel a kerület minden lakóját, beleértve az armális nemeseket is, jobbágyorsba súlylyesztette volna, de később a nemesek delegációjának kérelmére a lovagrend nagymestere ígéretet tett a kiváltságainak meghagyására. Az ígéret tartalmazta, hogy *nem lesznek alávetve olyan bírásoknak, mint a colonusok, a rusticusok, a jobbágyok, földjeiket,*

rétjeiket, minden ingatlan és ingó vagyonukat törvényesen, igaz jogcímmel bírhatják, mint más nemesek. Témánk szempontjából kiemelendő, hogy a kerületek és településeik közigazgatása változatlanul megmaradhatott, a főkapitányi és a nádori főhatóság azonban eltöröltetett. A főkapitány irányítási funkcióit a lovagrend által kinevezett adminisztrátor látta el, aki nem egyszer önhatalmúlag a főkapitány megnevezést alkalmazta önmagára, a partikuláris kerületek élén (Kiskun, Nagykun, Jász kerület) továbbra is választott kapitányaik állhattak.

I. Lipót király

Az elkövetkező időszak a Jászkun kerület népe számára óriási anyagi megterhelést és szabadságaik sárba tiprását hozta. Az elkeseredett jászkunságiak szinte természetes következményként az 1703-ban kirobbanó Rákóczi-szabadságharcban Rákóczi mellé álltak, aki elismerte kiváltságaikat, ám 1710-ben a lovagrend ismét átvette a földesúri hatalmat. A választott kapitányok hatásköre névlegessé vált, közgyűléseket csak a földesúr által kinevezett provisorok engedélyével és jelenlétében tarthattak.

Kiépült a lovagrendi adminisztráció, de megmaradt és egyre differenciáltabb lett a helységek önkormányzati igazga-

tása. Az összeírások mutatják, hogy a községek szervezettségét többé nem lehetett semmissé tenni. A nagykun településeken, a Felső-Kiskunságban és Halas mezővárosban a 16. század közepétől hatott a protestáns szellemiség, ami támaszul szolgált önállósági törekvéseikhez. Ezek a települések a szintén rendezett – többségükben a római katolikus vallást követő – jászágiakhoz hasonlóan maguk szervezték gazdasági életüket, tanácsaik önállóan irányították a közösséget, melyeknek rendjét az egyházzal közösen tartották fenn.

Bár teljes autonómiáról szó sem lehetett, bírósági gyakorlatukban a választott tisztségviselők számon tartották az egykori kiváltságokat. A tilalom ellenére a községek vezetői titokban gyűléseket tartottak Jászberényben, s közös panasziratokat szerkesztettek a lovagrendhez és Bécsbe az Udvari Kamarához. Titkos közgyűléseik megbízásából 1711-től küldötteik voltak Pozsonyban, akik az eladatás megszüntetésén fáradoztak.

A Jászkun kerület népe soha nem békelt meg a földesúri alávetettséggel. Az ellentétek folytonos forrása volt, hogy a Német Lovagrend, majd 1731 után az új földbirtokos Pesti Invalidus Ház sem tudta a tervezett, robotkényszeren alapuló majorsági gazdaságokat kialakítani. Ehhez sem pusztá, sem munkaerő nem állt rendelkezésükre. A majorsági gazdálkodáshoz szükséges robot bevezetése ellen az adásvételi szerződés adta az ellenállási lehetőséget. A szerződésbe befoglalták, hogy a jászkunságiak *a királyság törvényeiben elfogadott szokás szerint* kötelezhetők robotra. Csakhogy a jászkok és kunok soha nem tartoztak robottal. Őket e helyzetben csak külön országgyűlési határozattal lehetett volna robotra kényszeríteni. A lovagrend ezért amellett maradt, hogy az árenda összegébe a robot értéke is bennfoglaltatik.

A települések jogéletének fejlődése folyamatosan dokumentálható. A legtöbb helyi rendeletre – az írásbeli statutum hiánya miatt – a bekövetkezett jogsértés büntetésének feljegyzéséből következtethetünk. Túrkeve ítélezésében például, a vizsgálati személy

bűnösségét az ítélkezés első fóruma a tanács szavazással döntötte el. *A felek megjelentek a faluházban, ahol a Bíró Úr a N Tanátsal törvényszéket ült*, meghallgatták a pereskedőket és a tanúkat, majd szavaztak. A büntetést az kapta, akit többen tartottak bűnösnek. A közösségi együttélés szigorú szabályait a lakosság elfogadta, hiszen a bíraskodás jogforrásai a népgyűlések gyakorlatában és a helyi jogszokásokban, tehát saját értékrendjükben gyökereztek. A társadalom helyi normái a mindennapi életből kristályosodtak a testületi üléseken megfogalmazott, jóváhagyott rendelkezésekké, esetleg statutumokká.

1720 előtt a jegyzőkönyvi bejegyzések többsége a község gazdasági és egyházi életére vonatkozott, vagy a földesúri hatalom stabilizálási törekvéseit tükrözte. A rendelkezések elsődleges célja a lakosságtól remélt szolgáltatások meghatározása volt, de már felbukkantak a lakosság tulajdonára, földhasználatára vonatkozó helyi rendelkezések. Írásba foglaltak határozatokat, amelyek a lakosok és a települési előljáróság közös döntéseit rögzítették, és a tanács gazdasági joghatóságát támasztották alá. 1726 tavaszán Jászfényszaruban a *Jász Fényszarusi Bírák, Tanács, és Közönséges Lakosok* közösen határozták el, hogy változtatnak a földhasználat módján. A határozatból két jogszokás alkalmazására következtethetünk. Az első azoknak a gazdáknak a nagyobb megbecsüléséről tanúskodik, akik régebben éltek a faluban. Őket a falu előnyben részesítette hiszen helyben lakásuk révén jobban ismerte, számukra gazdálkodásuk, beilleszkedésük a közösségbe előjogot biztosított az új beköltözőkkel szemben. Ugyanekkor mivel a nevezett gazdák arra törekedtek, hogy a házfundushoz közelebbi, ezért könnyebben művelhető földet szerezzenek, rést ütöttek azon a korábbi jogszokáson, mely szerint a település közös földjének felosztása házsor szerint mindenkinek egyenlő módon történt. Régebben ugyanis nem részesítettek előnyben egyes személyeket, hanem évenként máshol kezdték az osztást, tehát az új parcella nem lehetett azonos az előző esztendőben használttal. A jegyzőkönyvben olvasható, hogy a jelenlévő közönséges lakosok egyetértettek a változással. Tehát a négy megnevezett lakos kérelmére nem csak a tanács tagjai hozták meg a határozatot, bár ők hitelesítették. Formálisan nem tekinthetjük a rendelkezést falu-

törvénynek, mégis a szabadság emlékét megőrzött közösség önrendelkezése tükröződik a határozatban. A bekövetkezett változást nem foglalták írásos statutumba, azt a tanács határozata pótolta. Az eset precedenst szolgáltatott a változáshoz, s a továbbiakra jogszokást teremtett. A népi jogalkotás kis körei, – az említetthez hasonlóan – a mindennapi élet számos problémájára teremtettek megoldást.

A tanácsok jelentős jogi funkciója volt a hiteleshelyi tevékenység. Jászberényben a tanács már 1696-ban hiteleshelyként funkcionált. Kemencsei Mihály a Jászberény várostól kapott malomhelyet oly módon hálálta meg, hogy amíg élt az általa felépített malom jövedelmének negyedrésztét, halála után pedig a jövedelmet teljes egészében a templom számára ajánlotta. Felajánlását *emberséges emberek előtt tette*, akik közül 19 személyt név szerint felsoroltak a jegyzőkönyvben. A hiteleshelyi funkciót a kisebb községek tanácsai is ellátták. Például Fényszaruban 1726 novemberében a tanács ülésén háztulajdon megtartásáról határozott, és adott ki jegyzőkönyvezett törvénylevelet a tanács.

Jászberényben bukkan fel az első írásos bizonyíték arra, hogyan változott a földbirtoklás jogi alapja. A török uralom utáni visszaköltözések idején mindenütt szabadfoglalásos földközösségekben használták a falu termőföldjét, ami a lakosság stabilizálódásával párhuzamosan átalakult újraosztásos földközösséggé. Jászberényben, ha a gazdák elégedetlenek voltak a számukra házsor szerint osztott földdel, már 1720-ban pénzért vásárolhattak másikat maguknak, de csak akkor, ha valaki a sorból eladta a sajátját. A művelésre vonatkozó határközösséget nem bonthatták meg, mégis rés keletkezett a régi jogszokáson, és megkezdődött egy új földbirtoklási forma meghonosodása. A pénzen vett föld erősebb birtokosi, szinte tulajdonosi ragaszkodást alakított ki a gazda és földbirtoka között. A földszerzés ilyen módjának elterjedése lassan átalakította az évenkénti földosztás szokását több évente visszatérő periodikus osztásra. Ez a forma a redempció után is megmaradt bizonyos helységekből, de a tartós földhasználat és a tanyásodás okán a Jászságban 20 éves periódust is alkalmaztak. A két jászsági település idézett forrásai rámutatnak a jogszokások folytonos változásaira.

Hasonlóan változott a közösség együttélésének szabályozása. A földesúri hatalom alá tartozó Jászkun kerületben a községek tanácsa minden településen kiterjesztette joghatóságát az erkölcsi normák megtartására. A református vallást követő Nagykun kerületi helységeket jogszolgáltatásában a református egyház követelményei érvényesültek. Túrkeve bíraskodási gyakorlatában 1726-tól dokumentálhatóan gyakran alkalmazták büntetésül a vétkes megszegését a falu közössége előtt. Az eklézsiakövetésnek nevezett büntetés részben egyházi, részben a falu jogszokásaira vezethető vissza. A túrkevei jegyzőkönyvben 1726–1730 között tíz olyan esetet jegyeztek be, amelyben eklézsiakövetésre ítélte a tanács törvényszéke a vétkest. A közösség előtti megszegyenítő büntetés alkalmazását Gazda Enikő Orbaiszék példáján keresztül az egyházi büntetések egyik leggyakoribb formájának említi, szerinte főleg a paráznságot büntették a közösség előtti nyilvános bűnbánat kiszabásával. A Nagykun kerületi Túrkeven eklézsiakövetésre nemcsak káromkodásért, „*adtával teremtéssel*” történt szitkozódásért büntettek, hanem esküszegésért, orgazdaságért, lopásért, tiltott házban történt borozásért és más vétkekért is. Több esetről tudunk, amikor az eklézsiakövetést – talán éppen annak megszegyenítő volta miatt – mellékbüntetésnek szabták a kirótt pénzbüntetés mellé. Túrkeven az esetek feljegyzése a tanács jegyzőkönyvében olvasható. A helység tanácsának közvetlen részesülése az erkölcsi követelmények megtartásában megfelelt a protestáns egyház vallásgyakorlási elveinek. A Nagykun és a Kiskun kerület protestáns többségű településein a 18. század első felében a helység- és az egyházvezetés összefonódott szervezettel. A vallás-erkölcsi normák megtartását a lelkészek és a presbiterek felügyelték, de tevékenységükben mindenkor támaszkodhattak a tanácsra, a világi hatalom helyi testületére. Több szenátor az egyháztanácsban is funkcionált. Az összefonódás bizonyossága éppen a tanácsi jegyzőkönyvekben feljegyzett egyházi büntetések sora. Kisújszálláson, ahol a falu török idők utáni letelepedését 1717-től számíthatjuk, kezdetben szintén a tanács töltötte be az egyháztanács szerepét, és a helyi prédikátor jelenlétében büntette meg a vallás-erkölcs ellen vétkezőket.

(folytatás a 4. oldalon)

(folytatás a 3. oldalról)

Kisújszálláson csak a 18. század utolsó harmadában működött külön egyházi ítélőszék, a megelőző évtizedekben a főbíró látta el az egyházgondnoki feladatokat, s az egyház irányításában több tanácsnok vett részt.

A Jászkun kerület az 1702-ben bekövetkezett eladattal sajátos jogi helyzetbe került, megmaradt a koronabirtoki státusza, sőt 1731 után is – amikor a kerület földesura a Pesti Invalidus Ház lett – tovább élt. A koronabirtok autonómiájába beletartozott a különböző szintű szervezeti egységek önkormányzata, igazgatása és jogszolgáltatása, a statutum alkotására és a hozott rendelkezések végrehajtására is kiterjedő hatalom. A caducitas, azaz a magvaszakadtak utáni örökösödés a kerületben nem a földesurat, hanem a helyhatóságot illette ugyanúgy, mint a szabad királyi városokban. Életben tartották a lakosság szabad költözési jogát, tiltakozásaiknál a helyi tanácsok gyakran fenyegetőztek, hogy a túlzott terhelés miatt kiköltöznek a kerületből. Amellett, hogy a robotkényszert soha nem sikerült elfogadtatni a lakossággal, a községek tanácsai élükön a főbírókkal a beneficiumok (kocsmá, mészárszék stb.) kezelési és felügyeleti jogát is megőrizték, s azok jövedelmeiből saját gazdasági forrást nyertek önkormányzataik működtetéséhez. A királyi kisebb haszonvételek a földesúri jövedelmekhez tartoztak volna, de a helyhatóságok ellenállása miatt a földesúri hatóságok nem tudták felmérni azokat. A helyi előljáróságok a beneficiumokról semmiféle nyilvántartást nem vezettek a földesúrnak, aki ezért csak részben tudta e jövedelmet az árendába beszámítani. Életben maradt régi jogforrásokban gyökerező vámentességük is. Amikor a pestisjárvány után a nagykunsági állatkereskedőktől vámot szedtek, a kerületek kérelmére Pálffy János nádor megújította országos vám- és harmincad-mentességüket. Ez, sok egyéb bizonyág mellett, a nádorral tartott jogfolytonos kapcsolatról tanúskodik annak ellenére, hogy a nádor a jászkunok legfőbb bírói tisztségét nem gyakorolhatta. 1734-ben Karcag is mezővárosi rangot kapott, immáron mindhárom kerület központja mezőváros volt. A földesúri udvarházakat és allodiumokat a Pesti Invalidus Háznak

sem sikerült létrehozni, viszont a lakosság költségén mindhárom kerületben felépültek a kerületi székházak.

1731 után a taksás jobbágyi státuszú lakosság mindennapjait a helységek saját rendszabályaikkal igyekeztek mederben tartani. A lakosokkal kibővített tanácsüléseken hozott határozatok helyi rendeleteknek, paragrafusokra nem tagolt statutumoknak tekinthetők. Statutum jellegű rendelkezések születtek összerületi, kerületi és települési szinten. A rendelkezések egymásra épülése megfigyelhető a rendeletek szövegében és hierarchiájában. Mindez közvetett módon bizonyítható, hiszen nem áll rendelkezésünkre a megalkotott rendszabások halmaza, amint a

Mária Terézia királynő

székelyeknél. A Jászkun kerület vonatkozásában csupán néhány megmaradt dokumentumból következtethetünk a rendszeres helyi rendeletek alkotására és érvényesülésükre. Túrkeve például 1730-ban kerületi statutumra hivatkozik a bírósági eljárásban szükséges hatáskörök megtartásánál. Az ítélezési gyakorlatban szintén kerületi statutumra hivatkozik 1731-ben Jászkóhalma, 1737-ben Karcag, Halas mezővárosban 1740-ben magatartási szabályokat alkotott kerületi törvényszéki határozathoz igazodva. Teljes terjedelmében megmaradt a kerületek alkaptányának előlülésével megtartott közgyűlésen hozott statutum. A szabályrendeletet 1737. november 20-án

fogadták el és hirdették ki a közgyűlésen jelenlévők előtt Lacházán (Kiskunlacháza). A gyűlésében elfogadott 8 pontos határozat megszületésére a lacházi „minden renden lévő lakosok” cselekedetei adtak okot. A bírák kötelességeiről, a gazdálkodásról és az ünnepek megtartásáról rendelkező statutum Lacházára vonatkozik, de hatása – mivel kerületi gyűlésben, a kapitány jelenlétében fogadták el – az egész kerületre terjedt. Többek között megsabták, hogy „minden ügyes maga panaszzát hites Fő Bírójának bejelentvén a Bíró az Ügynek mivoltához képest a mint a Szükség kívánnya minden héten Hetfű napon Tanácsi Gyűlést tarcson”. Szabályozták a gyűlés kihirdetésének kötelességét, s azt is kinek kell kötelezően megjelenni. A rendelkezés megállapítja a közönség szabályait megszegők büntetését is.

1740-ben a Kiskun kerületre érvényes határozatban Mária Terézia királynő parancsolatára hivatkozva határoztak a káromkodókról, a kocsmai verekedésekről, a tilos helyen pipázókról és a szabályszegők büntetéséről. Ez esetben felsőbb rendelkezés helyhez szabásáról volt szó, amit a kerületi kapitány hirdetett ki a kerület népének, záradékolva a megjegyzést miszerint a helyi előljárók kötelessége a szabályrendelet megtartását tisztességük elvesztésének terhe mellett felügyelni. Az egyes jász és nagykun helységekben is tanácsi irányítással és lakossági közreműködéssel zajlott a rendeletek alkotása. Jászberényben például, pénzbüntetést szabtak ki a gazdára, ha nem jelent meg a bíróválasztáson, Karcagújszálláson a bérekről hoztak tanácsi határozatot, Madaras faluban 1736-ban ötponos szabályzatot fogadtak el az adózásról.

A Jászkun kerület településeinek helyi törvényalkotása tehát, amint a helységek igazgatása is, szervezett intézményi keretek között zajlott. Bár az írásban megmaradt legrégebbi statutumok a jászkun közösségekben mintegy százötven évvel később keletkeztek a székely falutörvényeknél, megalkotásukban és elfogadottságukban felfedezhetők hasonlóságok.

A székely falvakban a faluközösség belső ügyeit a falugyűléseken, a faluszéke és a választott előljárók intézték. A falugyűléseken a falu minden lakosa megjelenhetett és részt vehetett a tör-

vényhozás folyamatában. A falu gazdasági életét a falugyűlés irányította, s a rendbontók megbüntetésére a maguk által elfogadott falutörvények adtak felhatalmazást.

A Jászkun kerület helyi törvényei kevés kivételtől eltekintve nem népgyűlésben születtek, de a lakosság tiszteletben tartotta azok törvényi erejét. Az elfogadottság és a tisztelet oka abban rejlett, hogy a rendelkezéseket önállóan vagy a megjelent lakosok jelenlétében és egyetértésével a maguk közül választott előljáróik alkották és alkalmazták közösségük rendjének megtartására.

Mindkét népesség arra törekedett, hogy megőrizze szabadságát és ahol lehetett önrendelkezését.

Felhasznált irodalom:

Pintér Jenő (szerk.): *Jászberény r.t. város levéltárában levő kiváltságlevelek és oklevelek gyűjteménye. Jászberény év. n.*

Kiss József: *A Jászkun Kerület paraszt-sága a Német Lovagrend földesúri hatósága idején 1702–1731. Budapest, Akadémia Kiadó, 1979*

Kiss József: *A Pesti Invalidus Ház jászkunsági földesurasága 1731–1745. Akadémia Kiadó, Budapest, 1992*

Órsi Julianna: *Túrkeve története a XVIII. században. In: Túrkeve földje és népe II. 5-59.*

Órsi Julianna: *A jászkun törvények megvalósítása a mindennapi gyakorlatban. In: Zádorné Zsoldos Mária (szerk.): Zounuk 10. Szolnok, 1995*

Sz. Gazda Enikő: *Egyházi büntetések Orbai széken a 18. században. In: Boér Hunor (szerk.): ACTA–1999, T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 2000, I. kötet, 313–324.*

Barna Gábor: *Adatok a vallás szerepéhez a Nagykunság életében. In: Órsi Julianna (szerk.): A Nagykunság földje és népe. Túrkeve – Szolnok, 2018. 182-231.*

Szabó Lajos: *Kisújszállás története II. Kisújszállás története a XVI. századtól a XIX. század első negyedéig. Kisújszállás 1987*

Dr. Ducza Lajos: *A református egyház-község születése. In: Dr. Ducza Lajos (szerk.): Kisújszállási református gyülekezet és templom története. Helytörténeti füzetek 32. Kisújszállás, 2014*

folytatjuk

Bánkiné dr. Molnár Erzsébet
történész

Egy 17. század végi hagyaték a szolnoki várból

Véber Dániel császári hadbiztos (ezredes?) sajátos szerepet játszott a Tisza mentén a török elleni felszabadító háború kezdetén. Neve aztán vált közismertté, hogy 1685. október 17-én Mercy és Heissler tábornokok 10.000 katonával a hódoltsági török végvár vonal mögé behatolva lerohanták Szolnokot, és elvágták Buda keleti és délkeleti utánpótlási vonalait. Ez nagyban elősegítette a következő évben Buda bevételét.

A hódoltság közepén a császári haderő megjelenése sajátos helyzetet teremtett. 1685–86 telén a környező lakosságtól mindkét fél élelmet és szolgáltatásokat követelt, és kiirtással fenyegetve tiltotta a másik fél igényeinek kielégítését, bár védelmet egyik sem biztosított. Véber súlyos szolgálatokra kényszerítette Heves és Külső-Szolnok és Pest-Pilis-Solt megyéket, nemritkán egész megyék terheit néhány nagy mezővároson (Gyöngyös, Mezőtúr, Kecskemét, Nagykőrös) hajtva be. Nem igen volt más választása, a háború a lakosságtól ugyanolyan áldozatokat követelt, mint másfél évszázaddal korábban a török hódítás. Emlékezetessé tette viszont a nevét a tatár kánokat idéző, kegyetlen stílusán túl, hogy követelő leveleit – ösztönzéseképp – rendre karóba húzott, kerékbe tört, vagy más módon kivégeztek rajzaival díszítette.

Véber megérte Buda visszafoglalását, de 1687 tavaszára elhunyt. Április 22-én a szolnoki várban írták össze megmaradt ingóságait, amit bútorok, ágynevelők, konyhai eszközök, öt német nyelvű lutheránus könyv, néhány ékszer és török tárgy képeztek, valamint Berthóti István (?-1709) szolnoki alkapitány 300 talléros kötelezvénye. Szolnokról az 1570-es évektől részletes hagyatéki leltár nem ismert, de ez azért is érdekes, mivel a megszálló császári haderő egy fontos vezetőjétől származik:

„Conscriptio Bonor. Danielis Veber ...
Kilencz ezüst Kalan kiknek az Harma aranyossak, az többi feiren vannak.
Egy kis ezüst Czaczka belül aranyos.
Ket Arany Gyűrű edgyk Gyemantos, másik Rubintos
Egy Rá[c]z Kaluger süvegh, fekete Barsonbul csinalt nyaknal premeset, ez tetein levén ezüstbul csinált igen gengen

külömb külömb fele aprolék eszközök, nemely részion valami kicsin gyöngyöcske ket helylen.

Egy ezüst Lánicz Farkas Börre való, más képpén Asszonyokis szoktanak olyan öveket viselni. Tizen két ón Tálczák idest 12. Huszon negy idest 24 on Tányér.

Negy ón Kanna harma egy pintes, az negyedik egy Iczes. Egy ón sótartó, egy ón Palaczk. Kondérformán való circziter négy Iczés, két ón gyertyatartó.

Konhára való, Rézbul és vasbul csinált eszközök, egy réz üst, konyhán való, czircziter fél akós.

Hét Abros asztalra való, Tizen két Tányér keszkenő.

Négy Kendő keszkenő.

Tizen négy vankus Haiak, ki kisseb, ki nagyobb, közönségessek.

Ágyra való Lepedő Hét iderest 7. Vaszonbul való.

Ágy eleibe való négy Kortina, fekete fessztekten nyomtattott.

Item ugyan Ágy eleiben való Két selyem Kortina, barna tafotábul való.

Hat Vankus Diktával boritot és három Derekel.

Egy Dunna Ket paplan, Kösönségessek.

Egy Kellet szönyegh Uy, három Közönséges.

Ket Török köntös, az edgyk szederiess granátbul (szügyelt levén) csinált, belletlen, az másik tarka materiábul való. Egy kanavász Dolmán feir.

Egy szoknya, vallással, előkötényestül, viollaszin kepken gombval preszeget.

Egy mentecske Asszonymnak való kopot ruhával, avagy viselttel bellet, ezüst gombval preszeget.

Egy Pantallér férfinak való öv, ezüst fonalbul és selyembül szót.

Asszonymnak való selyem öv, Pagit szín, sinór. Ket szederiess karmasin bőr.

Egy ezüstös s aranyos Janczár kéés Hüvely. Egy Csomo Level melyben talaltuk Bertóti István Uram Reversalissát haromszáz ezüst Tallerrul /amint aliter lattam az levelet/.

Lutteranus könyvek teszen ött Nemetet nyomtattottak. Egy Asztal és öt tabori szekecskek, két lada.

Valami keuess Liszt, Vay, és konyhara való ex diversis leguminibus, kivel az Asszony naponként él.

Egy kocsi, közönséges.”

Dr. Bagi Gábor történész